

Młodzież i alkohol

Alkohol to napój znany i pity na całym świecie, to środek odurzający, silnie wpływający na psychikę i funkcjonowanie organizmu oraz zachowanie człowieka. Po wypiciu, alkohol zmienia świadomość, nastrój, wpływa na sposób myślenia, mówienia, poruszania się. Częstszym zjawiskiem, jakie możemy zaobserwować na polskich ulicach, są pijani młodzi ludzie. Alkohol bowiem towarzyszy nam prawie od początku naszego istnienia. Już człowiek ery neolitycznej używał napojów alkoholowych przy okazji obrzędów rytualnych, a w najstarszych zapisach historycznych można znaleźć wiele informacji o warzeniu i piciu alkoholu już 5000 lat temu w Mezopotamii.

Picie alkoholu nie jest samo w sobie zagrożeniem. Niebezpieczeństwo pojawia się wtedy, gdy ludzie zaczynają pić w młodym wieku oraz zbyt dużo i zbyt często. Młodzież często jest nieświadoma skutków wywoływanych przez alkohol jako środek uzależniający. Picie alkoholu przez nastolatki zaburza zdolność do uczenia się, zapamiętywania i logicznego rozumowania, jest źródłem trudności w nauce i przeszkadza w dalszej edukacji i karierze zawodowej. Powtarzające się sytuacje upojenia alkoholowego hamują rozwój emocjonalny i opóźniają dojrzewanie, młody człowiek nastawia się tylko na doraźne i natychmiastowe przyjemności, nie uczy się dojrzałych i skutecznych sposobów radzenia ze stresem i rozwiązywania problemów życiowych. Im wcześniej nastolatek zaczyna regularnie pić alkohol tym bardziej obniża motywację do osiągnięcia celów życiowych i realizację wartości. Niestety picie „otwiera drogę®” innym używkom (nikotyna, narkotyki, dopalacze). Alkohol dodaje również pewności siebie przy inicjacji seksualnej młodocianych. Ilość spożywanego przez młodzież alkoholu ciągle wzrasta, jednocześnie obniża się wiek inicjacji alkoholowej, zwiększa się ilość pijących dziewcząt..

Wyniki badań wskazują, iż:

- Napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną używaną przez młodzież. Do picia napojów alkoholowych przyznaje się ponad 96% uczniów II klas szkół średnich, a najczęściej spożywanym napojem alkoholowym jest piwo.
- Wraz ze spadkiem liczby abstynentów wzrasta częstość picia oraz ilość jednorazowo wypijanego alkoholu przez młodzież.
- do upicia się w czasie ostatniego roku przyznaje się ponad 65% siedemnastolatków (74% chłopców i 54% dziewcząt).

Przyczyn picia alkoholu przez młodzież jest wiele. Należy ich szukać zarówno wewnątrz danej rodziny jak i w otaczającym świecie. Dom rodzinny jest szkołą obyczaju i moralności, a rodzice są wzorem zachowania się dla swoich dzieci. Dzieci naśladują rodziców, bo takie jest prawo rozwojowe. Widząc ich często pijanych zaczynają uważać alkohol za normalny składnik obyczaju. Bardzo ważną rolę w życiu młodego człowieka ma grupa rówieśnicza. Młody człowiek chcąc być zaakceptowanym przez grupę, przyjmuje jej zwyczaje. W wielu przypadkach, nie chcąc być wyśmianym, młodzi ludzie nie potrafią odmówić wypicia alkoholu. Zauważyć należy, że alkohol jest sprzedawany właściwie bez żadnych ograniczeń. Na dużą skalę naruszane są przepisy ustawy dotyczące sprzedaży alkoholu osobom nieletnim. Destrukcyjny wpływ na postawę młodzieży wobec alkoholu ma reklama promująca alkohol. Dzięki temu alkohol kojarzy się młodym ludziom z dobrą zabawą, radością, sposobem na przyjemne spędzanie czasu. Taki obraz widzą w reklamach: wesółych, kolorowych, zachęcających na różne sposoby. Dzieci i młodzież szczególnie podatne są na tego rodzaju obrazy. Sięganie po alkohol jest również wyrazem - negacji i buntu wobec otaczającego świata. Bunt związany jest ściśle z okresem dojrzewania młodego człowieka. Sięganie po alkohol jest również „sposobem na kłopoty” - już po spożyciu niewielkiej ilości alkoholu osoba nieśmiała staje się pewniejsza siebie, odczuwa chwilę rozluźnienia oraz swobodę, ma poczucie przyływu siły i energii. Alkohol staje się antidotum na kłopoty z rodzicami i szkołą..

Dzieci i młodzież o wiele szybciej uzależniają się niż osoba dorosła.

Z badań wynika, że pijąc intensywnie przed 20 rokiem życia, można uzależnić się już po kilku miesiącach, między 20 a 25 rokiem życia potrzeba na to średnio ok. 3-4 lat, a po 25 roku życia okres uzależnienia się trwa kilka a nawet kilkanaście lat. U młodzieży bardzo ważne są również psychologiczne następstwa nadużywania alkoholu. Są one wynikiem destrukcyjnego działania alkoholu na ośrodkowy układ nerwowy. Obserwuje się tu typowy zespół objawów: obniżenie aktywności psychicznej, brak sprawności intelektualnej, upośledzenie zdolności koncentracji uwagi, zaburzenia zapamiętywania, zwiększona męczliwość, wzmożona drażliwość i pobudliwość. Młodzież ta z reguły źle się uczy, jest niezdyscyplinowana, nadmiernie drażliwa, przez co stwarza wiele problemów rodzicom i pedagogom. Najważniejsze są jednak psychospołeczne konsekwencje picia alkoholu przez młodych ludzi. Obserwuje się bowiem u nich zaburzenia osobowości i charakteru, alkohol hamuje rozwój uczuciowości wyższej, altruistycznej, niezbędnej w procesie socjalizacji człowieka (prawidłowe dostosowywanie się do norm życia społecznego). Alkohol może pogłębiać u młodych ludzi przekonanie, że nic złego nie może im się przytrafić. Prowadzi to do wysoce ryzykownych zachowań grożących poważnymi konsekwencjami. Wypadki po spożyciu alkoholu są główną przyczyną zgonów wśród młodzieży. Alkohol odgrywa również bardzo istotną rolę w przekazywaniu wirusa HIV. Przede wszystkim osłabia wolę i zdolność podejmowania rozsądnych decyzji, a także pozbawia hamulców moralnych, co sprzyja przypadkowym kontaktom seksualnym, które są jedną z dróg przenoszenia wirusa HIV. Ponadto nałóg alkoholowy utrudnia zdobycie przez młodzież wykształcenia i zawodu, wyklucza udział w działalności społeczno - politycznej. Zamiast więc rozwoju i awansu życiowego następuje degradacja społeczna.

" - Co ty tu robisz! – spytał Pijaka, którego zastał siedzącego w milczeniu przed baterią butelek pełnych i baterią butelek pustych.

- Piję – odpowiedział ponuro Pijak.
- Dlaczego pijesz? – spytał Mały Książę.
- Aby zapomnieć – odpowiedział Pijak.
- O czym zapomnieć? – zaniepokoił się Mały Książę, który już zaczął mu współczuć.

- Aby zapomnieć, że się wstydzę – powiedział Pijak, schylając głowę.

- Czego się wstydzisz? – dopytywał się Mały Książę, chcąc mu pomóc.

- Wstydzę się, że piję – zakończył Pijak rozmowę i pogрузzył się w milczeniu.”

Antoine De Saint - Exupery “Mały Książę”

Spożywanie alkoholu wiąże się z ryzykiem wystąpienia szkód zdrowotnych, zarówno somatycznych, jak i psychologicznych, zwłaszcza jeśli alkohol spożywany jest często, w dużych ilościach lub też w niewłaściwych okolicznościach, do których przede wszystkim zaliczyć należy zbyt młody wiek - tj. sięganie po alkohol przed zakończeniem okresu dojrzewania.

Dla młodego, rozwijającego się organizmu częste spożywanie alkoholu, w krótkim czasie powoduje różnego rodzaju uszkodzenia organiczne, zaburzenia w sferze psychiki (dysfunkcje pamięci, obniżenie uczuciowości wyższej, obniżenie krytycyzmu), konflikty w sferze interakcji z otoczeniem, psychodegradację – co wynika z mniejszej tolerancji na alkohol młodego organizmu.

Nasuwa się ważne spostrzeżenie, że edukować należy nie tylko uczniów ale i ich rodziców, gdyż dla dzieci to rodzice winni dostarczać pozytywnych wzorców zachowań, które utrwala się w młodym wieku zanim dziecko zacznie poszukiwać grupy odniesienia innej niż rodzina (grupy rówieśnicze, subkultury młodzieżowe) wchodząc w różnorakie role społeczne. To rodzina ma dać podstawę i ukształtować człowieka, który w życiu będzie dokonywał właściwych wyborów, odpowiedzialnych za zdrowie swoje i innych.